

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В БАНКАХ УКРАЇНИ

Фінансові потрясіння та економічні перетворення в Україні передбачають наявність гнучкої, пристосованої до ринкових умов системи управління банками. Сьогодні менеджмент банку та потенційні інвестори не бажають обмежуватися лише інформацією, яка традиційно відображається у фінансовій звітності банківських установ.

Управлінський облік є системою обліку, планування, контролю, аналізу даних про витрати і результати діяльності в розрізі необхідних для управління об'єктів, оперативного прийняття на даній основі різних управлінських рішень з метою оптимізації фінансових результатів діяльності банку.

Управлінський облік виступає важливою складовою бухгалтерського обліку банку та має суттєві особливості у порівнянні з фінансовим та податковим обліком (рис. 1).

Виокремлення управлінського обліку в окрему підсистему обумовлено тим, що для управління банку необхідна більш детальна інформація, ніж та, яка вимагається зовнішніми користувачами; часто внутрішня інформація для зручності користування повинна бути представлена в іншому розрізі, наприклад структура управлінського балансу може відрізнятися від Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України; часто з метою оптимізації цілей оподаткування або для того щоб вкластися у нормативи НБУ, дані надані зовнішнім користувачам не зовсім адекватно відображають реальну діяльність банку.

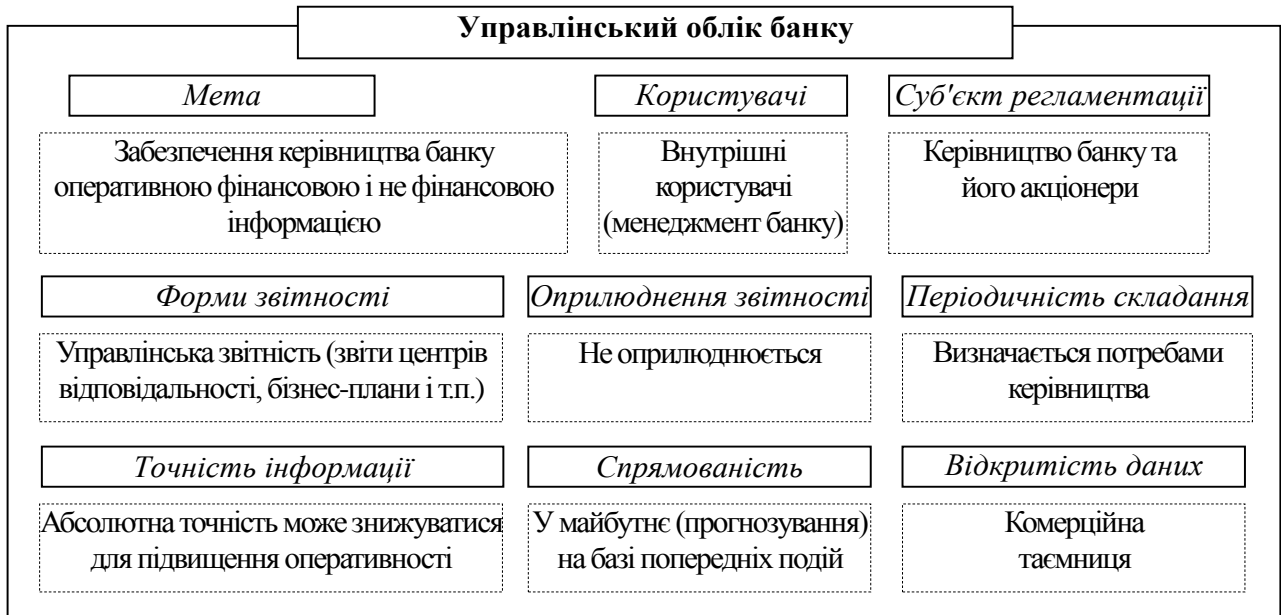
Для задоволення вимогам користувачів система управлінського обліку банку повинна відповідати наступним вимогам: послідовність – рахунки і записи послідовно повинні розвиватися відповідно до одних принципів і правил від періоду до періоду; надійність – структура і представлення записів і звітів повинні надавати ясну картину стану справ у банку, користувачі даних повинні бути впевнені у їх достовірності; співставність – записи, які здійснюються різноманітними організаціями, повинні відповідати загальним правилам і методиці; релевантність – система обліку повинна забезпечувати корисною інформацією тих користувачів, яким необхідно знати фінансовий стан банку.

Ефективність процесу прийняття оперативних і обґрунтованих рішень в умовах кризи сильно залежить не лише від повноти і якості даних, але і від можливостей системи зі створення звітів і додатків різних типів для надання інформації користувачам у найзручнішій формі.

Основними напрями удосконалення системи управлінського обліку в Україні є впровадження системи управлінського обліку в банку як можливості зміцнення його інвестиційного потенціалу; удосконалення процесів планування та бюджетування банку для оптимального розподілу

ресурсів банку з метою максимізації прибутку через прийняття відповідних управлінських рішень.

Отже, система управлінського обліку банку повинна забезпечувати: розрахунок прибутковості та ефективності підрозділів, бізнес– напрямків, продуктів та клієнтів; розвиток об'єктивної бази для встановлення цін на продукти; розподіл доходів та витрат за центрами відповідальності; розробку стратегічних та тактичних завдань і значень; моніторинг фактичного виконання бюджету як для всього банку, так і для окремих підрозділів, з аналізом відхилень та управління ризиками.

Етапи формування системи управлінського обліку в банку

формування загальної концепції управлінського обліку, яка визначає основну мету, завдання, принципи, основні етапи побудови системи

науково обґрунтоване визначення центрів відповідальності банківських установ

побудова фінансової структури банку

створення класифікатора банківських продуктів залежно від типу бізнесу, виду діяльності, типу валюти, на основі якого складається перелік банківських продуктів і послуг центрів

здійснення класифікації витрат і доходів у розрізі кожного центру

ефективний розподіл витрат між структурними підрозділами

розробка методологічних засад облікового блоку системи – вибір моделі обліку, системи внутрішніх рахунків, первинної документації

розробка форм внутрішньої звітності

організація процесу бюджетування, внутрішнього аналізу та механізму контролю

розробка нормативного забезпечення організації управлінського обліку банку

визначення працівників, які будуть безпосередньо здійснювати управлінський облік

Рис. 1. Особливості системи управлінського обліку банку